

ZOFIA SOKOŁOWICZ, JADWIGA TOPCZEWSKA

Katedra Produkcji Zwierzęcej i Oceny Produktów Drobiarskich, Wydział Biologiczno-Rolniczy Uniwersytetu Rzeszowskiego, e-mail.: zosoko@wp.pl, topja@wp.pl

**CHÓW ZWIERZĄT W GOSPODARSTWACH EKOLOGICZNYCH
W ASPEKTCIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU**

Celem badań było oszacowanie skali chowu zwierząt w gospodarstwach ekologicznych w Polsce. Udział ekologicznych użytków rolnych w Polsce wzrósł z 2,07% w 2010 roku do 3,82% w 2014 roku. Liczba producentów ekologicznych po zakończonym okresie konwersji wynosiła na koniec 2014 roku, 21020 sztuk. Tylko 17,37% gospodarstw ekologicznych deklaruowało utrzymywanie zwierząt gospodarskich. Różnice między województwami były znaczące; od 5,30% w lubuskim do 72,61% w małopolskim. Wśród producentów ekologicznych prowadzących chów zwierząt, najliczniejszą grupę stanowili utrzymujący krowy mleczne (9,1%) i bydło mięsne (6,8%) oraz kury nioski (10,30%) a najmniej liczną-utrzymujący kozy i konie. W przypadku produkcji mlecznej największe stada utrzymywali rolnicy ekologiczni na terenie woj. zachodniopomorskiego (20,6 sztuk).

Słowa kluczowe: gospodarstwa ekologiczne, chów zwierząt, zrównoważony rozwój

I. WSTĘP

Istotą rozwoju zrównoważonego jest zapewnienie trwałej poprawy jakości życia poprzez zachowanie proporcji między kapitałem ludzkim, przyrodniczym i ekonomicznym [Żmija 2014]. W koncepcji zrównoważonego rozwoju wymienia się m.in. ochronę obszarów wiejskich, w tym różnorodności biologicznej [Kołodziejczyk 2015, Kostecka i Kostecki 2016]. Na obszarach chronionych rozwój zrównoważony wydaje się być najwłaściwszy [Bera 2014]. Zrównoważony rozwój określany jest również przestrzenią ekologiczną, bowiem rolnictwo ekologiczne opiera się na zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej, z uwzględnieniem uwarunkowań środowiska.

Warunkiem rozwoju produkcji zwierzęcej jest pozyskiwanie produktów spożywczych atrakcyjnych dla konsumenta, czystych mikrobiologicznie i toksykologicznie, a zarazem o odpowiednich walorach dietetycznych. W opinii znacznej części konsumentów i producentów możliwość uzyskania takich produktów daje utrzymanie zwierząt w gospodarstwach ekologicznych. W chowie ekologicznym mogą być wykorzystywane rasy rodzime, gdyż są dobrze przystosowane do lokalnych warunków środowiskowych i mają mniejsze wymagania żywieniowe. Tym samym doskonale sprawdzają się w warunkach chowu ekologicznego, co stanowi ważny element ochrony metodą *in situ*. Rolnicy, zwłaszcza gospodarujący metodami ekologicznymi, powinni być kreatorami siedliska sprzyjającego różnorodności biologicznej. Jak wykazały badania Kosteckiej i Mrocza [2007], prawie wszyscy ankietowani rolnicy na Podkarpaciu mieli świadomość konieczności ochrony odmian roślin i rodzimych ras zwierząt.

Chów zwierząt w gospodarstwach ekologicznych umożliwia również poprawę dobrostanu zwierząt i ogranicza nadmierną ich eksploatację, charakterystyczną dla intensywnej produkcji zwierzęcej [Mroczek 2013]. W gospodarstwach ekologicznych zwierzętom zapewnia się większą powierzchnię, umożliwiając pełną ekspresję ich naturalnych zachowań, gwarantując możliwość korzystania z naturalnego oświetlenia pomieszczeń oraz z dostępu do wybiegu.

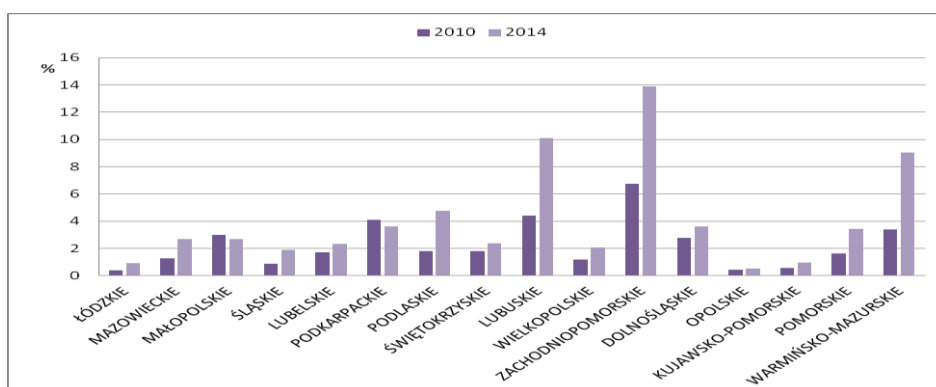
Rozwój ekologicznej produkcji zwierzęcej prowadzi do zmniejszenia ilości zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, obniża energochłonność produkcji oraz wprowadza racjonalne gospodarowanie zasobami [Herbut i Walczak 2015]. Mając na uwadze wiele korzystnych faktów (ekologiczna produkcja zwierzęca może być sposobem na pozyskiwanie produktów spożywczych wysokiej jakości, daje szansę na wykorzystanie ras rodzimych, sprzyja poprawie dobrostanu zwierząt gospodarskich, stwarza szansę na ograniczenie degradacji środowiska przyrodniczego oraz na zrównoważony rozwój obszarów wiejskich) podjęto badania mające na celu ustalenie aktualnej skali chowu zwierząt w gospodarstwach ekologicznych w Polsce.

II. METODYKA

Materiałem badawczym były dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych dotyczące rolnictwa ekologicznego. Wykorzystano informacje o producentach po zakończonym procesie konwersji, z roku 2014. Oszacowano powierzchnię ekologicznych użytków rolnych w stosunku do użytków rolnych ogółem, liczbę właścicieli gospodarstw ekologicznych deklarujących utrzymywanie zwierząt gospodarskich oraz średnią wielkość stada. Dane opracowano z wykorzystaniem arkusza kalkulacyjnego Excel.

III. WYNIKI BADAŃ

Udział ekologicznych użytków rolnych w Polsce wzrósł z 2,07% w 2010 roku do 3,82% w 2014 roku. Najbardziej dynamiczny wzrost nastąpił w woj. lubuskim, zachodniopomorskim i warmińsko-mazurskim. Natomiast w podkarpackim i małopolskim powierzchnia ekologicznych użytków rolnych uległa zmniejszeniu (rys. 1).

Rys. 1. Udział (%) ekologicznych użytków rolnych w poszczególnych województwach
Fig. 1. The percentage share of ecological farmlands in each province

Prowadzone badania (tab. 1 i 2) wykazały, iż w Polsce tylko 17,37% gospodarstw ekologicznych deklaroowało utrzymywanie zwierząt gospodarskich. Różnice między województwami były znaczące. Najmniej gospodarstw, w których znajdowały się zwierzęta wystąpiło w województwie lubuskim (5,30%), najwięcej zaś w małopolskim (72,61%).

Tabela 1 – Table 1

Odsetek (%) gospodarstw ekologicznych utrzymujących zwierzęta gospodarskie i średnia wielkość stada / *The percentage of ecological farms keeping livestock and average herd size*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Ogółem <i>Together</i>	Bydło mięsne <i>Beef cattle</i>		Krowy mleczne <i>Dairy cows</i>		Tuczniki <i>Porkers</i>		Maciory <i>Sows</i>		Owce-matki <i>Sheep - mother</i>		Kozy-matki <i>Goats - mather</i>		Konie <i>Horses</i>	
		%	x	%	x	%	x	%	x	%	x	%	x	%	x
dolnośląskie	22,96	5,22	12,65	4,07	12,24	4,30	14,54	2,58	2,50	8,58	50,27	13,81	18,88	10,56	7,73
kujawsko-pomorskie	22,71	2,64	7,42	2,24	10,21	3,64	42,55	4,19	5,15	1,98	16,50	6,08	15,82	0,00	0,00
lubelskie	9,40	4,24	6,80	4,01	4,48	12,25	6,22	9,35	1,79	1,98	24,67	6,63	4,92	0,70	1,00
lubuskie	5,30	1,74	20,12	0,94	14,50	0,66	16,00	1,29	9,75	2,31	25,57	2,21	3,75	2,82	4,00
łódzkie	17,02	0,90	4,15	1,46	3,82	4,30	2,62	4,84	1,73	2,97	25,22	2,76	8,60	0,70	12,00
małopolskie	72,61	25,66	3,00	34,83	5,51	18,21	3,58	15,48	1,73	26,73	46,85	11,60	2,67	33,80	5,02
mazowieckie	14,08	8,90	6,46	7,35	4,78	7,95	16,25	10,32	2,53	2,97	23,22	9,39	11,47	2,11	2,00
opolskie	24,64	0,28	2,00	0,31	9,00	0,99	18,33	0,97	3,00	0,66	57,00	1,10	5,50	0,70	3,00
podkarpackie	34,36	9,32	5,20	14,49	5,00	10,26	10,32	9,35	2,93	14,52	54,89	6,63	29,83	23,24	5,64
podlaskie	11,71	9,53	6,06	7,14	4,92	10,60	4,53	9,68	2,07	6,93	43,14	3,31	5,67	2,11	5,00
pomorskie	14,55	3,27	17,11	2,29	11,07	4,64	16,14	3,87	4,00	6,27	100,26	1,66	6,00	0,00	0,00
śląskie	28,50	0,83	8,42	1,09	3,00	1,32	2,75	1,29	2,00	5,28	49,94	4,97	50,11	4,23	7,50
warmińsko-mazurskie	8,10	9,60	17,74	5,06	16,63	5,63	2,24	2,26	2,00	8,25	70,84	11,05	7,55	9,86	8,43
wielkopolskie	6,64	1,67	16,25	0,68	5,92	2,98	25,56	3,87	4,92	1,98	76,67	3,31	31,00	1,41	10,00
zachodniopomorskie	6,02	6,61	17,40	3,91	20,63	1,99	5,00	1,61	1,60	5,61	123,41	9,94	30,39	7,04	2,50
Polska	17,37	6,84	8,08	9,12	6,81	1,44	9,86	1,47	2,74	1,44	55,58	0,86	15,60	0,68	5,67

x - średnia wielkość stada / *average herd size*

Tabela 2 – Table 2

Odsetek (%) gospodarstw ekologicznych utrzymujących różne gatunki drobiu i średnia wielkość stada / *The percentage of farm holdings with various species of poultry and average herd size*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Brojlery kurze <i>Broilers</i>		Kury nioski <i>Laying hens</i>		Kaczki <i>Ducks</i>		Indyki <i>Turkeys</i>		Gęsi <i>Geese</i>	
	%	X	%	x	%	x	%	x	%	x
dolnośląskie	5,88	126,67	4,30	86,39	4,82	19,63	4,23	9,33	8,05	18,50
kujawsko-pomorskie	7,84	1562,50	2,04	381,05	2,03	18,00	1,41	45,00	4,03	375,83
lubelskie	5,88	46,67	5,46	68,44	4,31	18,47	1,41	13,00	4,03	35,67
lubuskie	3,92	340,00	0,51	136,45	1,52	26,17	4,23	6,33	2,68	373,00
łódzkie	0,0	0,0	2,36	596,25	1,27	18,40	1,41	18,00	1,34	11,50
małopolskie	31,37	106,75	25,86	27,79	28,93	18,43	18,31	6,15	15,44	14,00
mazowieckie	13,73	1380,00	8,19	97,20	6,35	41,68	14,08	173,70	10,07	112,13
opolskie	0,0	0,0	0,23	85,80	0,76	13,00	0,00	0,00	2,01	689,67
podkarpackie	7,84	267,50	16,28	35,09	15,74	20,87	7,04	14,60	2,68	11,00
podlaskie	1,96	30,00	8,60	39,12	1,27	7,80	2,82	6,50	3,36	24,00
pomorskie	3,92	25,00	2,13	639,91	2,79	32,73	5,63	31,00	6,04	79,11
śląskie	1,96	20,00	1,48	51,44	0,51	45,00	0,0	0,0	2,68	16,50
świętokrzyskie	1,96	25,00	13,92	72,02	20,05	23,57	18,31	11,54	14,77	9,27
warmińsko-mazurskie	0,0	0,0	4,95	69,80	4,06	20,44	12,68	13,56	13,42	18,85
wielkopolskie	7,84	176,50	1,43	121,29	2,03	25,63	4,23	13,67	4,03	21,83
zachodniopomorskie	5,88	236,33	2,27	135,10	3,55	16,50	4,23	33,00	5,37	35,25
Polska	0,24	420,16	10,29	87,04	1,87	22,01	0,34	36,08	0,71	68,56

Analiza uwzględniająca utrzymywany gatunek zwierząt wykazała, iż wśród producentów ekologicznych najliczniejszą grupę stanowili posiadacze stad krów mlecznych (9,12%) i bydła mięsnego (6,81%), najmniejszą utrzymujący kozy i konie. Średnia wielkość stada mieściła się w przedziale od 2,74szt. (maciory) do 55,58szt. (owce maciorki) (tab. 1). Zróżnicowanie regionalne w zakresie liczby producentów utrzymujących bydło mięsne było znaczące, wahało się od 0,28% (opolskie) do 25,66% (małopolskie). Największe stada były jednak w woj. lubuskim. W przypadku produkcji mlecznej największe stada utrzymywali rolnicy ekologiczni na terenie woj. zachodniopomorskiego (20,6szt.). Trzoda chlewna nie stanowiła znaczącej pozycji - tylko 1,44% właścicieli gospodarstw ekologicznych w Polsce deklarowało utrzymywanie tuczników a 1,47% - macior (tab. 1). Najwięcej producentów utrzymujących owce-matki charakteryzowało woj. małopolskie, choć największe stada zlokalizowane były w woj. zachodniopomorskim. Kozy i konie utrzymywano w bardzo małej liczbie gospodarstw (poniżej 1%).

W przypadku drobiu najczęściej gospodarstw utrzymywało kury nioski – 10,3%, najmniej popularne były indyki (tab. 2). Prowadzący chów brojlerów kurzych mieli największe stada (tab. 2). Analizując zróżnicowanie między poszczególnymi województwami stwierdzono, iż najczęściej producentów ekologicznych prowadzących chów brojlerów kurzych było w woj. małopolskim (31,37%), jednak największe stada były na terenie województwa mazowieckiego (tab. 2). W przypadku liczby producentów utrzymujących nioski dominowali rolnicy ekologiczni z województwa małopolskiego, a największe stada niosek utrzymywali producenci na terenie województwa łódzkiego. Należy podkreślić, iż najczęściej producentów ekologicznych utrzymujących zwierzęta gospodarskie było w woj. małopolskim, ich stada były jednak stosunkowo małe. W 2014 roku, rolnicy ekologiczni wyprodukowali blisko 42 mln litrów mleka oraz 21mln jaj konsumpcyjnych (tab. 3).

Tabela 3 – Table 3

Produkcja mleka i jaj w gospodarstwach ekologicznych / *Milk and egg production in ecological farms*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Mleko / <i>Milk</i>	Jaja (szt.) / <i>Eggs (No)</i>	
	Litry/l	Ogółem / <i>Total of</i>	Do konsumpcji / <i>For consumption</i>
dolnośląskie	1117701	1045637	1029830
kujawsko-pomorskie	671797	3180900	3180900
lubelskie	148000	912600	912600
lubuskie	214000	132300	131500
łódzkie	300400	5210900	2856900
małopolskie	7885201	1346465	1336620
mazowieckie	822200	2735300	2423500
opolskie	-	82100	82100
podkarpackie	3553219	1181240	997090
podlaskie	699900	468380	464880
pomorskie	18887000	2103900	2098900
śląskie	108434	195000	195000
świętokrzyskie	997060	2827110	2824110
warmińsko-mazurskie	2228900	1136810	1129110
wielkopolskie	108840	685500	649800
zachodniopomorskie	4249108	673090	629890
Polska	41991760	23917232	20942730

IV. DYSKUSJA

Rolnictwo ekologiczne jest dynamicznie rozwijającą się gałęzią rolnictwa. W Polsce na koniec 2014 roku było zarejestrowanych 25427 producentów ekologicznych. Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych po zakończonym okresie konwersji wynosiła 555898,36ha, a 102003,7ha było w okresie konwersji. W porównaniu z krajami UE jednak, Polska posiada niewielką powierzchnię ekologicznych użytków rolnych (poniżej 5%, przy średniej dla wszystkich krajów Unii 6,24%). Największa powierzchnia ekologicznych użytków rolnych występuje w Austrii (20,3%), Szwecji (17,14%) i Estonii (15,68%).

Niepokojącym jest stosunkowo mały udział gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie (17,37%), co wydaje się zaprzeczać idei rolnictwa ekologicznego. Rolnictwo ekologiczne stanowi przecież sposób gospodarowania o zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej w obrębie gospodarstwa, korzystając z nieprzetworzonych środków biologicznych i mineralnych [Kołodziejczak 2015]. Z taką charakterystyką doskonale wpisuje się w zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. Według Szelağ-Sikory i Kowalskiego [2012], gospodarstwa ekologiczne z terenu Małopolski utrzymujące zwierzęta gospodarskie były obszarowo większe od pozostałych, charakteryzowały się przy tym bardzo małą obsadą zwierząt. Również jak wynika z badań własnych - średnia liczba zwierząt w stadach utrzymywanych na terenie województwa małopolskiego była niewielka (tab. 1 i 2). Brodzińska [2010] zwraca uwagę, iż na rozwój rolnictwa ekologicznego decydujący wpływ ma wsparcie finansowe. Podkreśla możliwość jego różnicowania dla osiągnięcia ważnych celów, np. wzrostu pogłowia zwierząt czy większego zainteresowania taką formą gospodarowania na obszarach o szczególnych walorach przyrodniczych. Podobnie z analiz prowadzonych przez Nachtman [2015] wynika, że dochód gospodarstw ekologicznych był uzależniony głównie od wysokości wsparcia zewnętrznego. Wskazując jako priorytet zrównoważonego rozwoju dbałość o środowisko, można stymulując rozwój rolnictwa ekologicznego, wpływać na zachowanie zasobów środowiskowych, rozwój lokalnych społeczności a także wzrost ich dochodów. Analiza efektywności ekonomicznej gospodarstw ekologicznych o różnych kierunkach produkcji wykazała, iż największą nadwyżkę bezpośrednią na 1ha UR uzyskiwali producenci o roślinnym kierunku produkcji, a wskaźnik ten był o 2,3 razy większy niż przy kierunku mieszanym i 2,6 razy większy od gospodarstw prowadzących produkcję zwierzęcą [Szelağ-Sikora i Kowalski 2012]. Takie dysproporcje stanowią dla producentów przesłankę ograniczania chowu zwierząt, co jest w sprzeczności z ideą zrównoważonej produkcji ekologicznej.

Rynek produktów ekologicznych należy do najszybciej rozwijających się gałęzi rynku żywnościowego. Rolnictwo ekologiczne to szansa zrównoważonej produkcji i konsumpcji, przy dbałości o środowisko naturalne i jego zasoby. Należy podkreślić, iż chów zwierząt nie stanowił, jak wskazują wyniki badań własnych, liczącego się kierunku produkcji w gospodarstwach ekologicznych. Znaczący liczebnie byli producenci mleka choć prowadzili produkcję w niecałych 10% gospodarstw. Zbliżony obraz w gospodarstwach ekologicznych dotyczył kur niosek (10,3%). Dane te wskazują na niewielką ilość żywności pochodzenia zwierzęcego uzyskiwaną w ramach produkcji ekologicznej. Jak podaje Staniak [2014], powszechną konsumpcję żywności ekologicznej ogranicza nie tylko jej mała dostępność i wysoka cena ale również ograniczona oferta. Wzrost popytu na produkty ekologiczne, wynikają ze wzrostu świadomości konsumentów i zamożności społeczeństw. Może się przyczynić do rozwoju tego typu gospodarstw, stwarzając dodatkowe miejsca pracy [Komorowska 2015]. Jak wskazują badania własne, mała liczba gospodarstw

ekologicznych w Polsce deklarujących utrzymywanie zwierząt gospodarskich może wynikać z dużej pracochłonności chowu i niewielkiej liczby przetwórców.

Według IJHARS [2015], w Polsce na koniec 2014 roku było zarejestrowanych 484 producentów ekologicznych prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów ekologicznych oraz produkcji pasz i/lub drożdży. W roku 2015 było ich już 562. Jak podaje Kowalska [2015] w Polsce dominuje przetwórstwo owoców i warzyw, natomiast pozostałe branże, w tym mięso i mleko nie stanowią znaczącej pozycji.

Promowany w UE zrównoważony rozwój obszarów wiejskich powinien skutkować wzrostem zainteresowania żywnością pozyskiwaną w warunkach poszanowania środowiska przyrodniczego, a także praw zwierząt. Aby tak się stało, niezbędna jest edukacja konsumentów w zakresie znaczenia żywności ekologicznej dla zdrowia i środowiska [Kowalska 2015]. Domagalska i Buczkowska [2015] podkreślają ogromne szanse dla rozwoju rynku żywności ekologicznej w Polsce - rzetelna informacja powinna zatem obejmować również producentów ekologicznych. Być może należy także rozważyć celowe wsparcie finansowe gospodarstw ekologicznych ukierunkowanych na rozwój chowu zwierząt.

V. WNIOSKI

1. Udział gospodarstw ekologicznych prowadzących chów zwierząt w ogólnej liczbie gospodarstw ekologicznych jest niewielki (17,37%), co jest sprzeczne z ideą rolnictwa ekologicznego. Najwięcej producentów ekologicznych utrzymujących zwierzęta gospodarskie było w woj. małopolskim, najmniej w lubuskim.
2. W gospodarstwach ekologicznych najczęściej utrzymywano kury nioski (10,3%); krowy mleczne (9,12%) oraz bydło mięsne (6,84), natomiast użytkowanie innych gatunków zwierząt było znikome (liczba producentów deklarujących chów nie przekraczała 2%).

BIBLIOGRAFIA

1. Bera M. 2014. Rolnictwo jako czynnik rozwojowy gmin położonych na obszarach chronionych. *Progress in Economic Sciences*. 1. 121-129.
2. Brodzińska K. 2010. Rozwój rolnictwa ekologicznego w Polsce na tle uwarunkowań przyrodniczych i systemu wsparcia finansowego. *Zesz. Nauk. Problemy Roln. Światowego*. T. 10 (XXV). 2. 12-21.
3. Domagalska J., Buczkowska M. 2015. Rolnictwo ekologiczne – szanse i perspektywy rozwoju. *Problemy Higieny Epidemiol.* 96 (2). 370-376.
4. Herbut E., Walczak J. 2015. Polska produkcja zwierzęca a Wspólna Polityka Rolna. *Wiadomości Zootechniczne*. RLIII. 4. 109-120.
5. Kołodziejczak A. 2015. Wielofunkcyjność rolnictwa jako czynnik rozwoju zrównoważonego obszarów wiejskich w Polsce. *Studia Obszarów Wiejskich*. T. 37. 131-142.
6. Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. 2015. Raport dotyczący rolnictwa ekologicznego.
7. Komorowska D. 2015. Znaczenie rolnictwa ekologicznego w Polsce. *Roczniki Naukowe SERiA*. T. XVII. 2. 119-126.
8. Kostecka J., Mroczek JR. 2007. Świadomość ekologiczna rolników a zrównoważony rozwój obszarów wiejskich Podkarpacia. *Ekonomia i środowisko*. 2 (32). 165-177.

9. Kostecka J., Kostecki A. W. 2016. Transformacja wsi oparta na innowacjach w zakresie ochrony środowiska. Studia KPZK PAN. CLXXIII.
10. Kowalska A. 2015. Rolnictwo ekologiczne jako czynnik rozwoju zrównoważonej konsumpcji. J. Agribus. Rural Dev. 3(37). 467-476. DOI: 10.17306/JARD.2015.49.
11. Mroczek JR. 2013. Dobrostan zwierząt jako element retardacji przekształcania zasobów produkcji zwierzęcej. Inżynieria ekologiczna. 34. 181-188.
12. Nachtman G. 2015. Gospodarstwa łączące ekologiczne i konwencjonalne metody produkcji na tle ekologicznych. Zagadnienia Ekonomiki Rolnej. 3 (344). 129-147.
13. Staniak S. 2014. Charakterystyka żywności produkowanej w warunkach rolnictwa ekologicznego. Polish Journal of Agronomy. 19. 25-35.
14. Rocznik statystyczny Rolnictwa 2015. 2015. Główny Urząd Statystyczny, Warszawa.
15. Szelaż-Sikora A., Kowalski J. 2012. Efektywność rolniczej produkcji ekologicznej w zależności od kierunku produkcji gospodarstwa rolnego. Inżynieria ekologiczna. 4(139). T. 1. 421-429.
16. Żmija D. 2014. Zrównoważony rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce. Studia Ekonomiczne. Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach. 166. 149-158.

ANIMAL HUSBANDRY IN ECOLOGICAL FARMS IN THE ASPECT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Summary

The objective of the current paper was to estimate the scale of animal husbandry in ecological farms in Poland. The share of ecological farms increased from 2.7% in 2010 to 3.82% in 2014 in Poland. The number of organic producers reached 21020 farms after their conversion at the end of 2014. Only 17.37% of ecological farms confirmed their involvement of animal husbandry. Disparities between the provinces were significant, ranging from 5.3% in Lubuskie to 72.61% in Malopolskie. The largest group of livestock keepers from amongst the ecological producers was made up of those that kept dairy cattle (9.1%), followed by beef cattle (6.8%) and layers (10.3%), whilst the least were those keeping goats and hoes. The largest herds (20.6 individuals), in respect of dairy cattle, were kept by ecological farmers from Zachodniopomorskie.

Keywords: organic farming, livestock farming, sustainable development